Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2016. gada 4. novembrī
(OR. en)

13617/16

JEUN 84

PIEZĪME

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Saņēmējs:	Pastāvīgo pārstāvju komiteja / Padome
Iepr. dok. Nr.:	13344/16 JEUN 76
Temats:	Eiropas jaunieši modernas Eiropas Savienības centrā – *politikas debates* (publiskas debates saskaņā ar Padomes reglamenta 8. panta 2. punktu [ierosinājusi prezidentvalsts])

Pēc apspriešanās ar Jaunatnes jautājumu darba grupu prezidentvalsts ir sagatavojusi pievienoto diskusiju dokumentu, kas tiek iesniegts kā pamats politikas debatēm Izglītības, jaunatnes, kultūras un sporta padomes sanāksmē 2016. gada 21. un 22. novembrī.

PIELIKUMS

Eiropas jaunieši modernas Eiropas Savienības centrā

Prezidentvalsts sagatavots diskusiju dokuments

Ievads

Visai Eiropas sabiedrībai patlaban ir raksturīga sabiedrības un ģimenes struktūru transformācija, izjūta, ka trūkst drošības un taisnīguma, nepietiekama integrācija un fakts, ka jauniešiem nav iespēju un izredžu dzīvot labāku dzīvi nākotnē. Arī tieksme uz ekstrēmismu un radikāliem risinājumiem, ultralabējā vai ultrakreisā spārna partiju popularitātes kāpums un nesenie migrācijas viļņi ir veicinājuši arvien lielāku sabiedrības polarizāciju. Referendums Apvienotajā Karalistē ir rosinājis tik ļoti būtisko diskusiju par Eiropas projektu, tā pamatiem un vērtībām, uz kuriem tas ir veidots.

Salīdzinājumā ar pagātni mūsdienās jauniešu stāvoklis un dzīves plāni ir ļoti atšķirīgi, un šīs izmaiņas ir notikušas ļoti strauji pēdējo pāris gadu laikā. Neraugoties uz to, ka mūsdienu jaunākā paaudze kopumā ir izglītotāka par jebkuru no iepriekšējām, pētījumi brīdina, ka pašreizējā jauniešu paaudze būs pirmā, kuru dzīves apstākļi būs sliktāki nekā viņu vecākiem. Nekas tāds pēdējo 80 gadu laikā nav piedzīvots. To apliecina arī ES faktiskie rādītāji: Eiropā ir 90 miljoni jauniešu, no kuriem 27 miljoniem (gandrīz trešajai daļai) draud nabadzība un sociālā atstumtība. To jauniešu skaits, kas nemācās, nestrādā un neapgūst arodu (*NEET*), ir sasniedzis 4 miljonus.

Mazinoties savstarpējai izpratnei, arvien vairāk zūd saikne starp paaudzēm, jo mūsdienu paaudzes situācija un sākumpunkts ir citāds nekā viņu vecāku paaudzei. Tāpēc ir svarīgi, lai mēs novērotu un apkopotu informāciju par jaunākajām tendencēm jauniešu vidū, par viņu dzīves apstākļiem, vēlmēm, interesēm, subkultūrām un viņu uzskatiem par nākotni. Šī informācija ir jāatspoguļo jaunatnes politikā un darbā ar jaunatni, lai jauniešu faktisko situāciju sasaistītu ar politikas un stratēģiju efektivitāti Eiropas, valstu, reģionālā un vietējā līmenī.

°

° °

Ārkārtīgi nozīmīgi ir tas, ka jauniešu situācija un viņu nākotne tika pēc ilga laika pirmo reizi apspriesta arī visaugstākajā politiskajā līmenī – 2016. gada septembrī Bratislavā notikušajā neformālajā valstu vai to valdību vadītāju samitā. Samitā tika panākta vienošanās par Bratislavas paziņojumu, un Eiropadomes priekšsēdētājs, Padomes prezidentvalsts un Komisija turpmāko mēnešu galvenās prioritātes ir apkopojuši Bratislavas ceļvedī [1]. Viens no šo dokumentu būtiskiem elementiem ir mērķis "radīt daudzsološu ekonomikas nākotni visiem, nosargāt mūsu dzīvesveidu un nodrošināt labākas iespējas jauniešiem". Šā mērķa ietvaros ir uzsvērti jauniešiem paredzēti pasākumi. Līdztekus nopietnajai jauniešu bezdarba problēmai būtu jāpievēršas arī citiem jautājumiem, proti, tam, kā jaunāko paaudzi atkal pievērst Eiropas projekta būtiskajām idejām un vērtībām. Auguši gandrīz vai tikai un vienīgi demokrātiskās sabiedrībās, jaunieši bieži neapzinās to, kādi riski un sekas ir saistīti ar dzīvi sabiedrībā, kuras pamatā nav tolerance, savstarpēja sapratne un demokrātiskas vērtības.

[1] SN 72/3/16 REV 3

Mums ir jādomā par paņēmieniem, ar kādiem jauniešos veidot vai atjaunot uzticēšanos idejām, kas bija Eiropas Savienības izveides pamatā. Ņemot vērā, ka valstu vai to valdību vadītāji apņēmās pieņemt lēmumus par labāku dzīvi jauniešiem ES, prezidentvalsts uzskata, ka jaunatnes lietu ministriem būtu jānodod skaidrs vēstījums Eiropadomes 2016. gada decembra sanāksmei.

°

° °

Ņemot vērā izaicinājumus un problēmas, ar kurām jaunieši saskaras mūsdienu Eiropā, prezidentvalsts savu pilnvaru laikā ir centusies koncentrēties uz jaunatnes politikas pozitīvajiem aspektiem. Nevajadzētu aizmirst, ka jaunieši ir jūtīgāki un uz pārmaiņām reaģē vieglāk nekā vecākās paaudzes. Jauniešiem kopumā ir dabiska izpratne par taisnīgumu un solidaritāti. Ņemot vērā, ka lielākā daļa jauniešu ir auguši multikulturālā sabiedrībā, viņu attieksme pret daudzveidību un toleranci ir kopumā labvēlīga. Tas bija redzams arī *Brexit* referendumā, kur vairāk nekā pusei jauniešu attieksme pret Eiropas Savienību bija labvēlīga. Tie jaunieši, kuru viedoklis par ES ir optimistisks, to uzskata par svarīgu elementu pozitīvās pārmaiņās, kas dod iespēju ceļot un iegūt pieredzi ārzemēs. Šāds uzskats par ES ir galvenokārt tiem jauniešiem, kuri ir personīgi izmantojuši priekšrocības, ko dalība ES dod tās pilsoņiem. Tāpēc būtu jānostiprina esošās programmas, piemēram, "*Erasmus*+" vai jaunas programmas, tādas kā, piemēram, plānotā Eiropas Solidaritātes korpusa sistēma.

Prezidentūras laikā Košicē tika rīkota Eiropas Jaunatnes konference , kurā 250 jaunieši no visām dalībvalstīm tikās ar politikas veidotājiem. Kopā viņi sagatavoja un pieņēma 16 ieteikumus [2] dalībvalstīm un Komisijai par šādu vispārēju tematu: "Kā jauniešiem dot iespēju iesaistīties daudzveidīgā, savienotā un iekļaujošā Eiropā". Daudzi no minētajiem ieteikumiem bija saistīti ar problēmām, ar kurām jaunieši šodien saskaras savā dzīvē, tostarp ar to, kā atjaunot jauniešu uzticēšanos ES. Kopumā uzmanība tika pievērsta astoņām jomām:

1. Kvalitatīvas un kritiskas informācijas pieejamība
2. Spiediens uz jauniešiem: izturētspējas un pašpaļāvības veidošana
3. Bez bailēm un neiecietības – piedzīvot daudzveidību
4. Tādas izglītības sistēmas veidošana, kas realizē jauniešu potenciālu
5. Jauniešu, jo īpaši neaizsargātu grupu, mudināšana iesaistīties sabiedrībā
6. Atjaunot jauniešu uzticēšanos Eiropas projektam
7. Mobilitātes programma: nodarbinātība un izglītība visiem
8. Jaunatnes darba un jauniešu organizāciju ietekme uz visiem.

Tagad tie jaunieši, kuri strukturētā dialoga piektajā ciklā iesaistījās apspriešanās procesā, un jaunieši, kuri bija tieši iesaistīti ieteikumu izstrādē, gaida, kā viņu uzskati tiks ņemti vērā Eiropas un/vai valstu līmenī un kā dalībvalstis reaģēs uz viņu idejām.

°

° °

[2] Dok. 13457/16

Izglītības, jaunatnes, kultūras un sporta padomes 21. novembra politikas debatēs ministri tiek aicināti izteikties par šajā dokumentā skartajiem jautājumiem. Šādā nolūkā viņi varētu vēlēties pievērsties vienam vai vairākiem turpmāk minētajiem jautājumiem.

1. **Ņemot vērā Bratislavas samitu, kā dalībvalstis un ES iestādes jauniešus var labāk piesaistīt idejām, kas ir Eiropas projekta pamatā?**

2. **Ko ir iespējams darīt ES līmenī un dalībvalstu līmenī, lai atjaunotu saikni starp jaunāko paaudzi un lēmumu pieņēmējiem, izmantojot paņēmienus, kuros tiek labāk ņemta vērā jauniešu dzīves realitāte un dzīves stils mūsdienu pasaulē?**

3. **Saistībā ar saiknes veidošanu starp ES un jauniešiem visā Eiropā, cik lielā mērā Košicē notikušās konferences ieteikumi sniedz atbildes uz mūsdienu Eiropas problēmām? Kurus no tiem Jūs varētu ņemt vērā valsts līmenī un kā?**